

İNSANLARIN VE İNSANLIĞIN YAKIN PLAN HALLERİ

If İstanbul Festivali Yönetmeni Serra Yılmaz, festivalde gösterilecek belgeselleri anlatıyor.

Festival filmlerinin seçilmesi bir yıla yayılan bir süreç. Programı kapatıp kataloğu matbaaya gönderirken içinizde yalnızca o yılın programına değil, aynı zamanda programı yapanların da son bir yıllarına hakim olan bir his kalır üstünüzde. Hem size o programı yaptırmanın bir his, hem de o programın sizin üzerinizde bıraktığı bir histir söz konusu olan. Bu yılın hissi, samimiyet. Ve böyle bir yılda bu kadar çok belgesel göstermemiz tesadüf değil. Belgeseller henüz sinema endüstrisi içinde kendilerine rahat bir yer bulamamış olmanın getirdiği deneysellik ve özgürlük alanını çok samimi biçimlerde kullanabiliyor-

lar. Seçideki belgeseller insanlık hallerini yakın plan ve sakinmasız bir şekilde ele alıyorlar; yaralı, korkan ve korkuyla kendimize ve birbirimize zarar verdiğimiz hallerin aynası olmanın çok öğretici olduğunun farkındalar. 'Gezegen, İnsan' bölümü, gezegenin ve bizim; ama daha çok gezegenimize ve birbirimize yaptıklarımızın dökümünü yapan belgesellerden oluşuyor. *Karanlığa Taksi* (Taxi To The Dark Side) Afganistan'da kendi halinde bir taksi şoförünün Amerikan askerleri tarafından alıkoyulmasının ardından başına gelenlerin hikayesi. 'Yaşama Sanatı' bölümündeki *10+4*'te Mania Akbari, başka bir kırılma noktasını anlatıyor; kanserle geçirdiği bir yılının içine kamerayı almış, 'gelin, beni oldu-

ğum gibi görün' diyor. 'Sesli Yaşam' bölümünde gösterilecek *Evde: Sigur Ros*'da utangaçlıklarıyla bilinen, rüya gibi müzikleriyle bizi bizden alan Sigur Ros'u kendi evinde izlemek de, birilerinin evine misafir olma hissini veriyor ve insanları evlerinde sevmenin ne kadar daha kolay olduğunu da bir kez daha hatırlatıyor. İddiamız, belgesellerin daha "gerçek" olduğu yönünde değil. Belgesellerin de, tıpkı kurmaca filmler gibi, içtenliği öncelik haline getirdiklerinde bizler için çok daha keyifli, çok daha öğretici bir meca haline geldiklerini düşünüyoruz. Evet, yakın plan bakıldığında kırılma noktasını ve kırılma noktalarımızı çok daha belirgin oluyor; iç ve dış coğrafyalarımıza bakarken izlemeye devam etmemiz gereken tam da oralar, diyoruz.

BU AYKİ BELGESEL FESTİVALLERİNDEN SEÇMELER

Festival	Web Sitesi
Türkiye-Almanya Film Festivali	www.fftd.net
Berlin Film Festivali	www.berlinale.de
Jameson Dublin Uluslararası Film Festivali	www.dublinaff.com
Fajr Uluslararası Film Festivali	www.fajrfestival.ir
Punto de Vista	www.cfnavarra.es/puntodevista
Big Sky Belgesel Film Festivali	www.bigskyfilmfest.org

BAŞVURU SÜRESİ YAKLAŞAN FESTİVALLER

Festival	Başvuru Tarihi	Web Sitesi
Krakow Film Festivali	11/02/2008	www.kff.com.pl
Academia Film Olomouc	8/02/2008	www.afo.cz
Renderyard Film Festivali	15/02/2008	www.renderyard.com

DOCİSTANBUL VIDEO AKTİVİZM VE YURTTAŞ HABERCİLİĞİ ATÖLYESİYLE İF İSTANBUL'DA

Docİstanbul, 7. AFM Bağımsız Filmler Festivali kapsamında 'Video Aktivism ve Yurttaş Haberciliği Atölyesi' düzenliyor. 21-22 Şubat tarihlerinde festivalin ana etkinlik mekânı The Hall'da gerçekleştirilecek panel ve eğitim programına görsel-işitsel teknolojileri kullanarak insan hakları ihlallerini izleme, kaydetme, belgeleme ve haberleştirme alanında çalışmalar yapan I-Witness Video (ABD), B'Tselem (İsrail) ve FotoRöportaj.org'dan (Türkiye) 3 temsilci katılacak. Video ve fotoğrafın toplumda bir farkındalık yaratmanın ötesinde güçlü bir araç olarak kamu politikalarının değiştirilmesi ve hukuki yapının iyileştirilmesi yönündeki etkisinin tartışılacağı panelin ardından gönüllü katılımcılarla, video ve fotoğrafın hem teknik kullanımı, hem de kanıt ve bir hikâye aracı olarak ifade biçimleri üzerinde durulacak pratiğe dayalı bir eğitim çalışması gerçekleştirilecek.

Eileen Clancy, I-Witness Video (ABD)

I-Witness Video (iwatchvideo.info) özellikle protesto ve yürüyüşlerdeki polis müdahalesini belgelemek için video teknolojisini kullanan ve bu eylemlerde tutuklanan kişileri temsil eden avukatlarla ortaklaşa çalışan New York merkezli bir kuruluş. I-Witness'in yöneticisi Eileen Clancy ABD'de ve Kuzey İrlanda'da toplumsal adalet ve insan hakları alanında çalışmalar yapan bir aktivist. Eileen Clancy 1997-2007 arasında Kuzey İrlanda'da 'Irish Parades Emergency Komitesi'nde uluslararası gözlemci olarak çalıştı ve paramiliter polis güçleriyle İngiliz Ordusu'nun müdahalelerini belgeledi, komitenin yayımladığı insan hakları raporlarında yazar ve danışman olarak yer aldı.

Oren Yakobovich, B'Tselem (İsrail)

Oren Yakobovich, Tel Aviv'de 1989'da kurulan İşgal Altındaki Topraklarda İnsan Hakları Enformasyon Merkezi B'Tselem'de (btselem.org) video birimimin kurucusu ve yöneticisi. B'Tselem video birimi, insan hakları üzerine filmlerin yapım ve yönetimini üstlenmekle birlikte çok kapsamlı bir video arşivine de ev sahipliği yapmakta ve Filistinli ailelere video kamera ve videoyla belgeleme eğitimi veren 'Shooting Back' adlı projeyi yürütmekte. Yönetmen, yapımcı, senarist ve fotoğrafçı olarak uzun yıllar çeşitli medya projelerinde çalışmış olan Oren Yakobovich, bu deneyimini toplumsal meselelerin video ve filmle ifade edilmesi üzerine yoğunlaştırıyor.

Altan Bal, FotoRöportaj.org (Türkiye)

Altan Bal'ın kurucu üyesi ve fotoğraf editörü olduğu FotoRöportaj.org, merkezinde insan hikâyeleri olan fotoröportaj çalışmalarının yayınlandığı ve süresiz olarak arşivlendiği bir platform. Profesyonel-amatör, yaşlı-genç, deneyimli-deneyimsiz gibi ilişkilerin hiyerarşisini reddederek, diyecek bir sözü, anlatacak bir hikâyesi olup da eline fotoğraf makinesi ve/veya kalem alan, insan hikâyeleri peşinden koşan gönül gözü açık tüm yaratıcılara açık olma amacıyla kurulan FotoRöportaj.org şimdiki kadar Bekâr Odaları, Bir Mayıs, Dink Cinayeti, Ölüm Oruçları, Kırım Talan Linç Eryaman, Borsaya Endekslî Hayatlar, Tarlabası, Sulukule Romanları, Novamedli Kadın Direnişçiler gibi projeleriyle insan hikâyelerini fotoğraf ve röportaj yoluyla görünür kıldı.

21 Şubat 2008, Perşembe 14:00-18:00 Panel ve gösterim
22 Şubat 2008, Cuma 14:00-18:00 Pratik eğitim
The Hall, Küçük Bayram sok. No. 7 Beyoğlu-İstanbul
www.thehallistanbul.com

LONDRA POSTASI

■ ALISA LEBOW

Bir film okulu işletmeye çalıştığınızı ama elinizde iki buçuk kamera olduğunu, elektriklerin kesilip durduğunu, sabit bir adresinizin olmadığını ve sokağa çıkmak çok tehlikeli olduğundan öğrencilerinizin haftalarca derse gelmeye bildiğini hayal edin. Maysoun Pachachi ve Kasım Abid işte bu koşullar altında Bağdat'taki ilk film okulunu yürütüyorlar. Bağımsız Film ve Televizyon Okulu (BFTO), öğrencilerin kameralarının sokak çetelerince çalınmasından tutun okulun binalarının bombalanmasına kadar pek çok zorluğa rağmen 2004'ten bu yana ayakta duruyor. Başlarına gelen en kötü olaya bir öğrencilerinin kendini kaçırmaya kalkışanlarca bacağından ve göğsünden vurulması olmuş. Neticede öğrenci hayatta kalmış ama bu saldırı, evinin bombalanması sonucu eşini ve babasını yitirmesinden yalnızca birkaç hafta sonra gerçekleşmiş.

Film okullarının normalde bu tür koşullar altında işlemediğini belirtmeye gerek yok elbette, ama BFTO'nun kurucuları tam da bu nedenle daha da azimli görünüyorlar. Ne sabit bir mekânı ne de sigortası olan BFTO'yu ayakta tutmak için son derece yaratıcı çözümler bulmak gerekiyor. Kamera pratiği derslerinin sokakta değil binalarının çatısında yapıyorlar. Öğrenciler aklı hayale gelmeyen engellerle karşılaştığı için normalde 4 ay sürmesi gereken bir dersin 8 ay sürdüğü oluyor.

Şimdilerde Bağdat'ta yaşamak iyice zorlaştığından BFTO Şam'a yerleşecek. Böylece durum düzeldiğinde çalışmalarına Bağdat'ta devam edebilecek sinemacılar yetiştirecekler. Bugüne kadar ufak bir bütçe ve çok az fonla ayakta kalan okul, bu yoğun, kapsamlı ve ücretsiz eğitim programına katılmak için en çok Bağdat'tan olmak üzere Irak'ın dört bir yanından gelen 20-24 öğrencisinin eğitimi için gereken en temel kaynaklardan yoksun durumda. Bağdat'tayken okula öğrenci bulmak için açık çağrı yapamayan ve saldırı tehdidi nedeniyle adresini duyuramayan okul, ağızdan ağıza yayılan ünü sayesinde eğitimlerini son derece ciddiye alan öğrencilere sahip. Öğrencilerin çalışmalarının bir kısmı dünyanın çeşitli yerlerindeki festivallerin yanı sıra El Cezire'de yayınlanıyor.

New York'ta CinemaEast Film Festivali'nde tanıştığım Maysoun Rachichi'ye bunca tehlikeye rağmen öğrencilerin sinemacılığa ilgi duymalarının nedenini sordum. Kendi hikâyelerini ve insanların gündelik işgal deneyimlerinin hikâyesini anlatmak istediklerini, dahası sinemacılığın, özellikle de belgesel sinemacılığın aksi takdirde bütünüyle kontrol dışı görünen bir duruma geçici ve kısıtlı da olsa bir tür anlam verme imkânı sağladığını söyledi: "Yani bir tür ufak tamir işi gibi düşünülebilir."

Uzun yıllar yurtdışında yaşamış Iraklı Maysoun Rachichi, Alevler içindeki Bağdat'ı uzaktan çaresizce seyretmeye katlanamamış. Seçeneklerinin ya evde oturup bütün gün ağlamak ya da dışarı çıkıp bir şeyler yapmak olduğunu anlatıyor. Londra Film Okulu'nda okumuş bir belgesel sinemacı olarak insanlara eğitimini ve elindeki temel ekipmanı sunabileceğini fark eden Rachichi, Kasım Abid'le birlikte Iraklı öğrenciler için bu sürekli yer değiştiren film okulunu kurmaya karar vermiş.

Özellikle Sinema/TV bölümlerine ve prodüksiyon şirketlerine duyurulur: Elinizde kullanmadığınız ekipman varsa BFTO'ya bağışlayabilirsiniz. Daha fazla bilgi için: <http://iftvc.org/>

Londra'daki Brunel Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan Alisa Lebow belgesel kuramı ve yapımı üzerine ders veriyor.